

Karel de Roy

Foute man.

Mannen deugen niet. Deze heldere, hermetische uitspraak kwam uit de mond van mijn vriendin Wil Velders-Vlasblom, die in de 90-er jaren voorzitter was van de Landelijke Politie Emancipatie Commissie. De bevindingen van de commissie waren blijkbaar erg teleurstellend. De schaal waarop vrouwelijke leden van de politiecorpsen werden geschoffeerd en misbruikt was schokkend. Zoals kon worden verwacht was de bondige conclusie van mijn vriendin over de aangetroffen wantoestanden aanleiding voor massieve verontwaardiging in de landelijke pers. Zij deed enkele pogingen om haar opmerking in een juist perspectief te plaatsen, want degenen die de uitspraak letterlijk namen hadden niet helemaal begrepen wat zij er mee had bedoeld. Veel heeft dat niet uitgehaald; de pap was, zoals Wil het zelf uitdrukte, gemorst.

Mannen. De soort gaat mank aan structurele constructiefouten. Natuurlijk is dat onzin; de natuur maakt geen fouten. Maar het beeld van de man die zich in zijn algemeenheid op grote schaal misdraagt tegenover vrouwen dringt zich onontkoombaar op.

Zijn mannen die niet deugen ook foute mannen?

Dat hangt ervan af wat met 'foute mannen' wordt bedoeld. De 'foute man' is een fenomeen dat de laatste jaren veelvuldig de kop opsteekt. Het begrip is bij mijn weten niet officieel gemunt, maar ik vermoed dat de meeste mensen een bepaald beeld voor ogen krijgen als de term valt. Wat mij betreft zit de foutheid hem vooral in de verkeerde of ongeloofwaardige relatie tussen bepaalde mannen en tot een geheel andere categorie behorende vrouwen (en mannen).

In mijn eigen perceptie is de foute man de geliefde van een vrouw (of van een andere man) die in een aantal opzichten, zoals sociale status, culturele achtergrond, belangstelling, gedrag, uiterlijk, opleiding, kleding, niet past bij die vrouw (of man), maar die in seksueel opzicht zo aantrekkelijk is dat de partner over haar (of zijn) bezwaren heenstapt. Dat betekent uiteraard dat, zodra de sleet in de seksuele opwindning komt, de relatie zijn bestaansrecht verliest.

Er bestaan misschien net zoveel interpretaties van het begrip foute man als er mensen zijn die het hanteren. De mijn kan ik het best toelichten aan de hand van een voorbeeld.

Ik ga gemakshalve uit van een stereotiep koppel. De vrouw is goed opgeleid, vaak op academisch niveau, koestert een bijpassende interesse in kunst, literatuur, muziek, spreekt keurig ABN en gaat bescheiden en beschaafd gekleed. Haar man is laag opgeleid, is niet geïnteresseerd in kunst, houdt van muziek, genre luidruchtige meezingers, leest niet, praat met een accent, draagt soms opzichtige kleding en is getatoeëerd. Maar beiden ontlokken bij de ander seksuele belangstelling, meestal dankzij een goed geproportioneerd lichaam en een knap gezicht. Of misschien juist dankzij de onderling sterk afwijkende eigenschappen van de partners: de seksuele aantrekkelijkheid van de foute man vanwege zijn foutheid!

De foute man in dit voorbeeld is zeker niet noodzakelijkerwijs fout zoals de meerderheid van de politiemannen uit het onderzoek van mijn vriendin Wil. Maar vaak is hij dat wel. Hij vertoont in zijn gedrag een zeker superioriteitsgevoel tegenover vrouwen.

In veel gevallen zal er dus sprake zijn van een zekere mate van wederzijds dedain: die van de foute man die geringschattend neerkijkt op vrouwen en die

van de vrouw die neerkijkt op de lagere status van haar partner. Een interessante vraag is in hoeverre het oordeel van de statusgenoten van beide partijen een rol speelt in de houdbaarheid van de relatie. In veel gevallen zullen vrienden en familie van de afzonderlijke partners door middel van hun afwijzende houding druk uit oefenen op de relatie.

Zelf kan ik aan de hand van mijn privé-definitie van de foute man een inkijkje leveren in een praktijkgeval. Het gaat om mijn relatie met een minnaar die ik leerde kennen via een datingsite. Toen ik hem voor het eerst zag was ik aangenaam verrast door zijn bruuske, stoere uiterlijk. Hij zei dat hij op oudere mannen viel, een van de weinige kwaliteiten waarvan ik zonder schroom kon toegeven dat ik daarover beschikte. Tegelijkertijd waren de verschillen tussen ons manifest.

Behalve bijna twintig jaar jonger was Bart, zoals hij heette, een stoer type, met knoestige opvattingen die hij nogal ruimhartig rondstrooide. Hij gaf enerzijds hoog op van zijn sterk ontwikkelde gevoel voor rechtvaardigheid en waarheidsgetrouwheid, anderzijds was hij uitgesproken in zijn afkeer van een aantal maatschappelijke verschijnselen, zoals buitenlanders in het algemeen en Marokkaanse mannen in het bijzonder. Dat laatste staaft hij aan de persoonlijke ervaringen die hij had opgedaan toen hij in een beruchte wijk in de hoofdstad woonde en ernstig werd lastig gevallen door enkele Marokkaanse medebewoners van het complex waar hij een etagewoning had, vooral toen hij een aantal weken was gevelde door een motorongeluk en hij zich in een kwetsbare positie bevond. Mijn wat armoedige poging om zijn hardnekkig generaliseren van het buitenlandersvraagstuk in te dammen was vruchteloos. Bart kwam uit een sociaal zwak gezin. Hij was aan de druk van zijn dictatoriale vader ontsnapt door op jonge leeftijd van huis weg te lopen en hij had zich via

lange omwegen opgewerkt tot ober in een gerenommeerd restaurant in de hoofdstad. Hij was echter zo onfortuinlijk al op tamelijk jonge leeftijd zijn baan te verliezen door de lichamelijke gevolgen van dat motorongeluk.

Sindsdien leefde hij van een uitkering. Hij hield zich staande door fanatiek te trainen in de sportschool. Fysiek bleef hij daardoor in een puike conditie.

Uiteraard had hij zich stevig laten tatoeëren, vooral zijn beide armen. Hij beschikte over een verdienstelijke zangstem en vertolkte graag en met overgave levensliederen met vibrerende nagalm.

Hij was obstinaat en uiterst kort angebonden en kon in oncontroleerbare woedeaanvallen uitbarsten. Ik had sterk de indruk dat zijn snelle ontvlambaarheid werd aangewakkerd door de intensieve maar explosieve contacten die hij nog altijd onderhield met een van zijn broers en met zijn vader. Pas toen hij definitief met hen brak kreeg hij weer controle over zijn gemoedstoestand en kwam er eindelijk een soort bedaarde rust in onze relatie. Inmiddels hebben we ons tevreden verzoend met onze intieme vriendschap en ga ik gemiddeld één keer per maand bij hem op bezoek in zijn kleine appartement in de Achterhoek.

Van stond af aan had ik aangegeven dat ik niet met hem wilde samenleven, omdat ik gehecht was geraakt aan de vrijheid die ik had nadat mijn verhouding met mijn eerdere vriend was spaak gelopen, maar met wie ik daarna een zeer vriendschappelijke, zij het strikt celibataire relatie bleef onderhouden.

Bart was jaloers op mijn ex en legde zich pas na een aantal jaar neer bij de situatie.

De druk van vrienden en familie waar ik hierboven eerder over sprak speelde ook een rol in mijn relatie met Bart. Het enige contact dat hij met een van mijn broers heeft gehad was niet succesvol, vooral doordat hij merkbaar gebukt ging onder een soort geldingsdrang om een goed figuur te slaan en daarbij geen

maat hield en begon te overdrijven. De paar vrienden die hem ooit hebben gezien, hebben vooral verbazing getoond over onze relatie.

Ik houd stoer vol dat het mijn bewuste keus is om Bart in mijn privéleven af te schermen, maar natuurlijk bekruipt mij zo nu en dan het schuldig besef dat ook gène een rol speelt: Bart is geen trofee waarmee ik graag te koop loop.

Dat is niet rechtvaardig.

Als ik Bart toets aan mijn eigen 'definitie' van de foute man is hij er een.

Mijn vriendin Wil is helaas al een aantal jaren geleden overleden, maar als ik Bart aan haar zou kunnen voorstellen, denk ik dat haar oordeel zou zijn dat hij deugt.

©Karel de Roy, 22 mei 2023